

KVALIFIKACIJŲ IR PROFESINIO
MOKYMO PLĖTROS CENTRAS

EUROPOS VALSTYBIŲ PATYRIMAS PRIPAŽĖSTANT ASMENŲ NEFORMALIOJO ŠVIETIMO IR SAVIŠVIETOS BŪDU ĮGYTAS KOMPETENCIJAS

DR. ALBINAS KALVAITIS

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Vienas svarbiausių proceso aspektų – aiškus tikslinės grupės įvardijimas ir aiškus kompetencijų pripažinimui reikalingų lėšų skyrimas.

Galimos kompetencijų pripažinimo tikslinės grupės

- Dirbantys asmenys, kuriems gresia įmonės restruktūrizacija ar uždarymas
- Dirbantys asmenys, norintys geriau prisitaikyti prie besikeičiančių sąlygų visuomenėje, pramonės šakoje ar savo darbo vietoje
- Dirbantys asmenys, kuriems kvalifikacijos tobulinimas pasiūlomas kaip paskatinimo ir lojalumo įmonei padidinimo priemonė
- Asmenys, norintys mokytis darbo vietoje ir taip įgyti siekiamą profesiją

Galimos kompetencijų pripažinimo tikslinės grupės

- Pabėgėliai, nekalbantys valstybine kalba ir nelankę bendrojo ugdymo mokyklos toje valstybėje, į kurią atvyko
- Ekonominiai migrantai

Galimos kompetencijų pripažinimo tikslinės grupės

- Asmenys, metę bendrojo ugdymo pagrindinę mokyklą iki jos užbaigimo ir neturintys jos baigimo pažymėjimo;
- Asmenys, išklause visą kurio nors tipo bendrojo ugdymo mokyklos kursą, bet negavę to tipo mokyklos baigimo pažymėjimo
- Asmenys, pradėję mokytis profesinėje ar aukštojoje mokykloje, bet jos nebaigę

Galimos kompetencijų pripažinimo tikslinės grupės

- Asmenys, turintys minimalaus bendrojo (pagrindinio) išsilavinimo pažymėjimą, bet neįgiję jokios kvalifikacijos
- Asmenys, turintys prieš daug metų gautą kvalifikacijos / mokyklos baigimo pažymėjimą, kai per tą laiką iš esmės pasikeitė tai kvalifikacijai keliami reikalavimai
- Asmenys, įgiję darbo rinkoje nepaklausią profesiją
- Žmonės su negalia

Kompetencijų pasitvirtinimo kryptys

- Valstybę įpareigojančios procedūros (teisiškai apibrėžtos kvalifikacijos)
- Valstybės neįpareigojančios procedūros (teisiškai neapibrėžtos kvalifikacijos)

Kompetencijų pripažinimas (Norvegija).

Patyrimu grįsta kvalifikuoto darbininko kvalifikacija.

Švietimo įstatymas (3-5 paragrafai) leidžia asmenims, pretenduojantiems į kvalifikuoto darbininko kvalifikaciją, laikyti egzaminą, jei jie gali įrodyti, kad turi praktinės veiklos patyrimo. Šis praktinės veiklos patyrimas turi būti 1,25 karto ilgesnis, nei įprastas 2+2 metų (mokykla ir praktinė veikla) mokymosi laikas.

Kompetencijų pripažinimas (Austrija)

Suaugusiųjų švietimo iniciatyvos.

Neturintiems privalomojo mokymosi baigimo pažymėjimo organizuojamas mokomuosius dalykus apjungiantis egzaminas (6 moduliai), pritaikytas suaugusiems ir orientuotas į kompetencijų nustatymą (formaliai imant, šis egzaminas prilygintas egzaminui eksternu). Tokį egzaminą gali laikyti asmenys, kuriems sukako 15 metų.

Kompetencijų pripažinimas (Austrija)

Leidimas dalyvauti kvalifikaciniame egzamine išimties tvarka.

- Kandidatui sukako ne mažiau nei 18 metų ir yra tikėtina, jog jis yra įgijęs tai profesijai reikalingų įgūdžių ir gebėjimų, kurie paprastai įgyjami atitinkamo mokymosi procese (pvz., per mokymosi veiklą, atitinkamą praktinę veiklą, kursų lankymą), arba
- „jei kandidatas įrodo, kad jis baigė bent pusę tos profesijos mokymuisi nustatyto mokymosi laiko, bet kokiu atveju atsižvelgiant į mokymosi laiko pakeitimą kita veikla, ir neturi galimybės sudaryti sutarties dėl trūkstamo laiko, kad baigtų mokymąsi“

Kompetencijų pripažinimas (JK)

„Paukštienos paso“ (Poultry Passport) modelis

Sukurtas darbo grupės, pavadintos „Mokymosi iniciatyva Paukštiena“ (Poultry Meat Training Initiative) ir sudarytos iš šios ūkio šakos darbdavių, nacionalinės valstiečių sąjungos (National Farmer's Union), žemės ūkio šakinės tarybos (Lantra) ir vienos profesinės mokyklos atstovų.

Pradžioje Paukštienos pasas buvo neprivalomas šios ūkio šakos standartas, tačiau dabar tai yra privalomas reikalavimas, norint gauti nacionalinį maisto produkto kokybės ženklą ("Red Tractor").

Kompetencijų pripažinimas (JK)

Leidimas ligonių slaugytojams užsiimti didesnių kvalifikacijų reikalaujančia veikla

Iniciatyva buvo sukurta bendradarbiaujant Belfasto, Šiaurės Airijoje nacionalinės sveikatos priežiūros tarnybos (National Health Service Trust, NHS) filialui, atitinkamai profsajungai, vietos koledžui ir švietimo centrui.

Finansavimas (Nyderlandai)

- Įmonės, kuriose dirba daugiau nei 500 dirbančiųjų, įtraukia kompetencijų pripažinimo priemones į personalo vadybos išlaidas.
- Įmonės, kuriose dirba mažiau 500 dirbančiųjų, gauna lėšas (iki 1000 eurų per 3 metus) iš sektorinių kvalifikacijos tobulinimo fondų.
- Atskira galimybė kvalifikacijos pasitvirtinimo išlaidas kompensuoti per mokesčių lengvatas.

Finansavimas (Austrija)

Norint pasitvirtinti įgytas kompetencijas, samdomiems darbuotojams gali būti išduodamas Austrijos darbo rūmų (Arbeiterkammer Österreich) švietimo vaučeris

Dėkoju už dėmesį!

Albinas.Kalvaitis@KPMPC.lt